

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering over de mobiliteitsbeurs voor studenten die een periode in het buitenland doorbrengen in het kader van hun opleiding

Samenvatting

De Vlaamse Regering heeft in 2015 (23/10/2015) een besluit genomen omtrent de hoogte van de mobiliteitstoelage voor studenten of cursisten die een periode in het buitenland doorbrengen in het kader van hun opleiding.

Omwille van aanpassingen in de Europese 'Erasmus+ programme guide' dringen zich echter een aantal wijzigingen op. Om de conformiteit te bewaren, worden de bedragen van alle Vlaamse beurzenprogramma's afgestemd op deze van Erasmus+.

Bovendien zijn er sinds de opstart van het actieplan mobiliteit "Brains on the move" in 2013 ook evoluties gebeurd in de verschillende beurzenprogramma's.

Het voorliggend besluit vervangt daarom het Besluit van de Vlaamse Regering van 23/10/2015.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: Ondersteuning van het onderwijsveld

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Besluit van de Vlaamse Regering van 23 oktober 2015 houdende vaststelling van de hoogte van de mobiliteitstoelage voor studenten of cursisten die een periode in het buitenland doorbrengen in het kader van hun opleiding (B.S.19/11/2015).

Wetgevingstechnisch en taalkundig advies werd verkregen op 20 april 2020 en bijkomend advies op 4 mei 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 6 september 2013 werd het actieplan mobiliteit “Brains on the move” meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Dit actieplan bevat een ruim pallet aan initiatieven die bijdragen aan de verdere uitbouw van een internationaal kwaliteitsvol Vlaams hoger onderwijs. De nadruk ligt daarbij op de mobiliteit van studenten. Dit actieplan beoogt in de eerste plaats studenten internationale en interculturele competenties te laten verwerven via kwaliteitsvolle mobiliteit. Daartoe wordt een groeipad uitgestippeld waarbij tegen 2020 minstens een op de drie afgestudeerden uit het hoger onderwijs een deel van zijn opleiding of een stage in het buitenland gevolgd heeft, zowel binnen als buiten Europa. Een bijkomend streefdoel van dit actieplan is dat op termijn 33 procent van de mobiele studenten uit ondervertegenwoordigde groepen komt. Dat zijn in hoofdzaak studenten met een functiebeperking, beursstudenten en werkstudenten. Om deze doelstellingen te realiseren zijn in het actieplan een aantal acties opgenomen met betrekking tot de financiering van studentenmobiliteit.

In het kader van het actieplan mobiliteit zijn in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij het decreet van 20 december 2013, de artikels II.352 en II.353 aangepast. Het voorliggende ontwerp van besluit geeft uitvoering aan deze artikelen.

Artikel II.352 stelt het volgende:

Art. II.352. §1. Binnen de perken van de begrotingskredieten stelt de Vlaamse Regering een mobiliteitstoelage ter beschikking voor studenten die een periode in het buitenland doorbrengen in het kader van hun opleiding onder de volgende voorwaarden:

1° de student is op het moment van de aanvraag ingeschreven aan een Vlaamse ambtshalve geregistreerde instelling onder een diplomacontract in een opleiding die valt onder kwalificatieniveau 5, 6, 7 en 8;

2° de student is door deze instelling of het centrum voorgedragen of geselecteerd om via een uitwisselingsprogramma een periode in het buitenland door te brengen; de instelling legt de criteria en de voorwaarden voor selectie vast en maakt deze op duidelijke wijze kenbaar aan de student of cursist ruim voor de start van de selectieprocedure;

3° de periode in het buitenland bedraagt minimum één maand en maximum twaalf maanden;

4° de student heeft een leerovereenkomst of een vormingsovereenkomst in het kader van een stage afgesloten met deze instelling, waarin onder meer de erkenning of validatie van de uitwisseling door deze instelling wordt geregeld;

5° er wordt voldaan aan de bijkomende criteria en voorwaarden vastgelegd in het specifieke uitwisselingsprogramma waarvoor de student zich kandidaat stelt.

§2. De Vlaamse Regering kan bepalen dat de mobiliteitsbeurzen prioritair toegekend worden aan studenten of cursisten ingeschreven in een initiële opleiding van kwalificatieniveau 5, 6 of 7 als de omvang van de begrotingskredieten beperkt is. De Vlaamse Regering neemt dit besluit vóór 1 maart voorafgaand aan het academiejaar waarin de selectie van de studenten of cursisten plaatsvindt.

Artikel II.353 stelt het volgende:

Art. II.353. §1. De Vlaamse Regering bepaalt de hoogte van de mobiliteitstoelage en kan daarbij rekening houden met:

- 1° het referentie-inkomen van de leefeenheid van de student zoals bepaald in titel IV, hoofdstuk III, van het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap;
- 2° het land, de stad of de regio van bestemming;
- 3° de aard van het studieverblijf in het buitenland: een opleiding aan een onderwijsinstelling of een stage in het kader van een opleiding;
- 4° het feit of de student behoort tot een of meer ondervertegenwoordigde groepen in het hoger onderwijs. Hieronder worden onder meer begrepen de beursstudenten vermeld in artikel I.3, 13°, de studenten met een functiebeperking vermeld in artikel I.3, 62°, en de werkstudenten vermeld in artikel I.3, 78°;
- 5° de eventuele internationale afspraken die zijn vastgelegd in een Memorandum of Understanding.

§2. Ten minste 25% van de mobiliteitsbeurzen wordt toegekend aan studenten uit ondervertegenwoordigde groepen, bedoeld in 4° van de vorige paragraaf..

§3. Met het oog op het realiseren van een evenwichtige en een voldoende gespreide mobiliteit kan de Vlaamse Regering het aantal toe te kennen beurzen voor een bepaald land of regio beperken of verhogen om de mobiliteit naar dat land of regio te beperken of te stimuleren. De Vlaamse Regering neemt dit besluit vóór 1 maart voorafgaand aan het academiejaar waarin de selectie van de studenten plaatsvindt.

§4. De Vlaamse Regering kan (in het kader van de academische diplomatie) een aantal beurzen voorbehouden voor de uitwisseling van studenten met instellingen of bedrijven uit een door de Vlaamse Regering bepaalde lijst van prioritaire landen. De Vlaamse Regering neemt dit besluit vóór 1 maart voorafgaand aan het academiejaar waarin de selectie van de studenten of cursisten plaatsvindt.

§5. De Vlaamse Regering kan prioritaire studiedomeinen of maatschappelijke thema's vastleggen. De Vlaamse Regering neemt dit besluit vóór 1 maart voorafgaand aan het academiejaar waarin de selectie van de studenten of cursisten plaatsvindt.

De Vlaamse Regering heeft in 2015 (23/10/2015) reeds een besluit genomen omtrent de hoogte van de mobiliteitstoelage voor studenten of cursisten die een periode in het buitenland doorbrengen in het kader van hun opleiding. Een wijziging aan dit besluit, betreffende art.6, §1, werd via ministerieel besluit goedgekeurd op 15 december 2017.

Omwille van aanpassingen in de Europese 'Erasmus+ programme guide' dringen zich echter enkele wijzigingen op met betrekking tot de beursbedragen binnen het Erasmus+ programma en de indeling van de landen in bepaalde groepen (dure landen versus minder dure landen). Op bepaalde aanpassingen heeft Vlaanderen geen invloed en dient men de Europese richtlijnen te volgen.

Omwille van eerdere vragen van de inspectie van financiën en de minister bevoegd voor de begroting, zijn de bedragen voor de Vlaamse mobiliteitsprogramma's sinds 2015 analoog aan diegene die binnen het Erasmus programma worden vooropgesteld. Op die manier wordt éénduidigheid omtrent beursbedragen in Vlaanderen nagestreefd en concurrentie tussen programma's zoveel mogelijk voorkomen. Om deze conformiteit te bewaren, worden met het voorliggende besluit ook aanpassingen aangebracht aan de beursbedragen van de Vlaamse beurzenprogramma's.

Volgende wijzigingen worden voorgesteld omtrent de hoogtes van de beurzen:

Erasmus+ studentenmobiliteit voor studiedoeleinden:

- 1° groep 1-landen: 379 euro ipv 335 euro;
- 2° groep 2-landen: 329 euro ipv 285 euro;
- 3° groep 3-landen: 279 euro ipv 235 euro.

Erasmus+ studentenmobiliteit voor stagedoeleinden:

- 1° groep 1-landen: 479 euro ipv 435 euro;
- 2° groep 2-landen: 429 euro ipv 385 euro;
- 3° groep 3-landen: 379 euro ipv 335 euro.

Aan studenten uit ondervertegenwoordigde groepen wordt binnen Erasmus+ nu een extra maandelijkse toelage 150 euro toegekend ipv 100 euro.

Generieke beurzen:

Het maandelijkse beursbedrag wordt 700 euro ipv 650 euro. De forfaitaire vergoeding voor reiskosten als de afstand naar het gastland 8000 kilometer of meer is, wordt 1500 euro ipv 1100 euro.

Specifieke beurzen:

- mobiliteit van studenten tussen Vlaanderen en een aantal prioritaire landen: de maandelijkse mobiliteitsbeurs wordt 700 euro ipv 650 euro, de forfaitaire vergoeding voor reiskosten als de afstand naar het gastland 8000 kilometer of meer is, wordt 1500 ipv 1100 euro;
- mobiliteit van studenten tussen Vlaanderen en een aantal Aziatische landen in het kader van ASEM WPP: de maandelijkse mobiliteitsbeurs voor uitgaande studenten wordt 700 euro ipv 650 euro, de forfaitaire vergoeding voor reiskosten als de afstand naar het gastland 8000 kilometer of meer is, wordt 1500 ipv 1100 euro.

Bovendien zijn er sinds de opstart van het actieplan mobiliteit "Brains on the move" in 2013 ook evoluties gebeurd in de verschillende beurzenprogramma's. Er is beslist om het ASEM-DUO programma niet verder te zetten vanaf 2021-2022.

Het voorliggend besluit vervangt het Besluit van de Vlaamse Regering van 23/10/2015.

B. TOELICHTING BIJ HET BESLUIT

Artikel 1 van het voorliggende ontwerp van besluit legt de gehanteerde definities vast.

Artikel 2 somt de verschillende mobiliteitsprogramma's op, waarbij deze ingedeeld zijn in generieke en specifieke mobiliteitsprogramma's. Bij een generiek mobiliteitsprogramma bepalen de hoger onderwijsinstellingen zelf de samenwerking met de voor hen prioritaire landen/partners. De financiële middelen worden toegekend aan de hoger onderwijsinstellingen, die verantwoordelijk zijn voor de procedures, selectie en toekenning van de mobiliteitsbeurzen.

Bij de specifieke mobiliteitsprogramma's bepaalt de minister de samenwerking met de voor hem/haar prioritaire landen/partners, worden de financiële middelen beheerd op Vlaams niveau, en worden op Vlaams niveau ook de procedures vastgelegd en gebeurt de selectie en toekenning van de mobiliteitsbeurzen.

Binnen de generieke mobiliteitsprogramma's zijn er twee soorten programma's:

- a) mobiliteit in het kader van het programma Erasmus+;
- b) mobiliteit in het kader van de generieke beurzen.

De specifieke mobiliteitsprogramma's, omvatten:

- a) mobiliteit tussen Vlaanderen en een aantal prioritaire landen die de Vlaamse Regering bepaalt en die al dan niet vastgelegd is in een bilateraal akkoord dat gesloten is in het kader van de academische diplomatie;
- b) mobiliteit tussen Vlaanderen en de Verenigde Staten in het kader van het Washington Center for Internships and Academic Seminar;
- c) mobiliteit tussen Vlaanderen en een aantal Aziatische landen in het kader van ASEM WPP.

In de volgende artikels legt het voorliggend ontwerp van besluit voor elk van deze programma's de hoogte van de mobiliteitstoelage vast, de eventueel forfaitaire reiskosten en het bijkomend bedrag voor studenten uit ondervertegenwoordigde groepen.

Met het bijkomend bedrag voor studenten uit ondervertegenwoordigde groepen wordt beoogd de participatie van deze studenten financieel mogelijk te maken en hiermee bij te dragen aan de doelstelling binnen het actieplan mobiliteit dat 33% van de mobiele studenten tegen 2020 moet behoren tot de ondervertegenwoordigde groepen.

In de mate van het mogelijke worden de bedragen voor de verschillende mobiliteitsprogramma's zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd. Gelet op de specifieke vereisten gerelateerd aan een aantal programma's (Erasmus+, Washington Center for Internships and Academic Seminars) is dat niet altijd mogelijk. Dit wordt dan ook verantwoord in de artikels die betrekking hebben op de desbetreffende programma's.

Het voorliggende ontwerp van besluit geeft delegatie aan de minister, bevoegd voor onderwijs en vorming om de hoogte van de maandelijkse mobiliteitsbeurs, van de aanvullende mobiliteitsbeurs en van de forfaitaire vergoeding voor reiskosten aan te passen in functie van de evolutie van de levensduurte en van de beschikbare financiële middelen.

Conform artikel II.352 van de Codex Hoger Onderwijs bedraagt de periode in het buitenland minimum één maand en maximum twaalf maanden. In een aantal mobiliteitsprogramma's is de periode waarvoor een beursbedrag voorzien is meer specifiek vastgelegd. Voor deze programma's is de periode dan ook opgenomen in het voorliggende ontwerp van besluit.

Artikel II.352 van de Codex Hoger Onderwijs stelt dat de student op het moment van de aanvraag ingeschreven is aan een Vlaamse ambtshalve geregistreerde instelling onder een diplomacontract in een opleiding die valt onder kwalificatieniveau 5, 6, 7 en 8. Paragraaf 2 van datzelfde artikel stelt daarenboven dat de Vlaamse Regering kan bepalen dat de mobiliteitsbeurzen prioritair toegekend worden aan studenten of cursisten ingeschreven in een initiële opleiding van kwalificatieniveau 5, 6 of 7 als de omvang van de begrotingskredieten beperkt is. Rekening houdend met de budgettaire situatie van de Vlaamse overheid en de beperkte financiële middelen voorzien voor mobiliteit, beperkt het voorliggende ontwerp van besluit de mobiliteitsbeurzen tot de kwalificatieniveaus 5, 6 of 7 voor de generieke beurzen (artikel 4 van het voorliggend ontwerp van besluit – niet programma Erasmus+) en voor alle specifieke beurzen, met uitzondering van de beurzen in het kader van het Washington Center for Internships and Academic Seminar. Conform de Europese voorschriften voor het Erasmus+ programma blijft voor dit programma kwalificatieniveau 8 behouden. Het Washington Center for Internships and Academic Seminar laat geen studenten op kwalificatieniveau 5 toe. De beurzen voor dit programma zijn dan ook beperkt voor studenten ingeschreven in een opleiding op kwalificatieniveau 6 en 7.

Voor wat betreft de uitgaande Erasmus-studenten binnen het Erasmus+ programma legt artikel 3 van het voorliggende ontwerp van besluit de bedragen vast vanaf het academiejaar 2019-2020. De duur voor studie en stage is vastgelegd conform de Europese richtlijnen. Er wordt tevens in artikel 3 verwezen naar de Erasmus+ Programmagids van de Europese Commissie. Jaarlijks publiceert de Europese Commissie een "Oproep tot het indienen van voorstellen" in het Publicatieblad van de Europese Unie. De oproepen tot het indienen van voorstellen zijn gebaseerd op Verordening (EU) nr. 1288/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van "Erasmus+": het programma van de Unie voor onderwijs, opleiding, jeugdzaken en sport en op de jaarlijkse werkprogramma's van Erasmus+. De algemene en specifieke doelstellingen van Erasmus+ worden vermeld in de artikelen 4, 5, 11 en 16 van de verordening.

In de oproep tot het indienen van voorstellen wordt bepaald dat de gedetailleerde voorwaarden van deze oproep, met inbegrip van de prioriteiten, te vinden zijn in de gids van Erasmus+ op het

volgende internetadres: <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide>

Daarnaast bepaalt de oproep dat de gids van Erasmus+ een integrerend deel vormt van deze oproep tot het indienen van voorstellen en de daarin vermelde voorwaarden voor deelname en financiering volledig van toepassing zijn op deze oproep.

De Erasmus+ programmagids is eveneens bedoeld als een hulpmiddel voor iedereen die inzicht wil krijgen in de opzet en inhoud van het Erasmus+ programma.

Artikel 4 legt de maandelijkse mobiliteitstoelage vast, evenals de forfaitaire vergoeding voor reiskosten voor mobiliteit in het kader van een generieke beurs. Deze beurzen zijn beperkt voor studenten die naar een land gaan dat niet is opgenomen in de lijst van de programma-landen in het programma Erasmus+. Hiermee wordt complementariteit met het Erasmus+ programma beoogd, en wordt overlapping met dit programma zoveel mogelijk voorkomen. In het kader van de beperkte budgettaire middelen is deze complementariteit een noodzaak en worden de beschikbare middelen zo efficiënt als mogelijk ingezet om de vooropgestelde doelstellingen inzake mobiliteit te realiseren. De hoogte van de bedragen is afgestemd op de bedragen die toegepast worden binnen Key Action 1 van het Erasmus+ programma het kader van het luik 'International credit mobility'.

De beschikbare financiële middelen worden verdeeld onder de hogeronderwijsinstellingen op basis van het aantal ingeschreven studenten onder diplomacontract. De hogeronderwijsinstellingen zorgen voor de selectie van de studenten, waartoe zij een eigen procedure en richtlijnen uitwerken, conform de bepalingen vastgelegd in artikel II. 352 van de Codex Hoger Onderwijs. Zij moeten daarbij rekening houden met de voorwaarde dat minstens 25% van de beurzen toegekend wordt aan studenten uit ondervertegenwoordigde groepen.

Artikel 5 legt de bedragen vast voor de uitgaande studenten in het kader van mobiliteit tussen Vlaanderen en een aantal prioritaire landen.

Een aantal mobiliteitsprogramma's in het kader van prioritaire landen hanteert het principe van duobeurzen: zowel aan een inkomende als aan een uitgaande student wordt dan een mobiliteitsbeurs toegekend. Een duobeurs kadert binnen de afspraken die met de partnerlanden gemaakt worden. Deze mogelijkheid blijft ook voorzien in de toekomst.

De maandelijkse mobiliteitstoelage, alsook de tussenkomst in de reiskosten, zijn zowel voor uitgaande studenten als voor inkomende studenten vastgesteld conform de bedragen vastgelegd op Europees niveau voor samenwerking met de partnerlanden binnen Erasmus+-partnerlanden.

Artikel 6 legt het bedrag vast voor de uitgaande studenten in het kader van mobiliteit van Vlaanderen naar het Washington Center for Internships and Academic Seminars. Aangezien de studenten die deelnemen aan dit uitwisselingsprogramma ook een inschrijvingsgeld moeten betalen (program fee) is het vastgestelde beursbedrag hoger dan voor de andere specifieke uitwisselingsprogramma's. Met het beursbedrag van 9.000 Euro zijn nog niet alle kosten gedekt voor de uitgaande studenten. Zij dienen zelf nog een extra bedrag te voorzien. Vandaar dat er een extra bedrag van 3.000 euro toegekend wordt aan studenten uit ondervertegenwoordigde groepen om ook voor deze studenten deze vorm van uitwisseling financieel mogelijk te maken.

Artikel 7 legt de bedragen vast voor de uitgaande studenten in het kader van het ASEM WPP programma. Conform de internationale afspraken binnen dit programma wordt hier de mobiliteit vastgelegd op minstens 1, maximum 6 maanden.

De maandelijkse mobiliteitstoelage, alsook de tussenkomst in de reiskosten, zijn voor uitgaande studenten conform de bedragen vastgelegd op Europees niveau voor samenwerking met de partnerlanden binnen Erasmus+-partnerlanden.

Met artikel 8 wordt het besluit van de Vlaamse Regering van 23 oktober 2015 dat door dit besluit vervangen wordt, opgeheven.

Artikel 9 regelt de ingang van het besluit. De bedragen voor de generieke beurzen binnen het Erasmus+ programma worden vastgelegd conform de Europese richtlijnen, en zijn al in voege vanaf het academiejaar 2019-2020. De bedragen voor alle andere mobiliteitsprogramma's gaan in vanaf academiejaar 2021-2022.

Artikel 10 bepaalt de uitvoering van het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende besluit genereert geen bijkomende budgettaire uitgaven voor de Vlaamse Gemeenschap. Het globale bedrag toegekend aan mobiliteitsbeurzen blijft binnen de perken van het bedrag voorzien in de begroting van de Vlaamse overheid.

De Inspectie van Financiën heeft een gunstig advies gegeven aan het ontwerp van besluit op 7 oktober 2020.

De Inspectie van Financiën stelt dat het gemotiveerde akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, vereist is.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 26 oktober 2020.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale en provinciale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring van het ontwerp van besluit worden de nieuwe bedragen voor de hoogtes van de mobiliteitsbeurzen toegepast binnen alle mobiliteitsprogramma's.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende vaststelling van de hoogte van de mobiliteitstoelage voor studenten of cursisten die een periode in het buitenland doorbrengen in het kader van hun opleiding;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs te machtigen over dit ontwerp van besluit advies in te winnen bij de Raad van State met het verzoek het advies mee te delen binnen 30 dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS